تنش

اروپا و امریکا آماده دوئل تعرفه‌ای

با امضای توافق دولت امریکا با چین، حالا دونالد ترامپ روی اروپا متمرکز شده است و تهدید کرده است در صورت اعمال تعرفه اروپایی‌ها روی شرکت‌های فناوری امریکا، واشنگتن هم تعرفه‌هایی بر خودروهای اروپایی می‌بندد که معنایش عملاً خاموش کردن موتور این صنعت خواهد بود. حالا سفیر آلمان در امریکا هم زبان باز کرده و در جواب گفته است که اتحادیه اروپا در صورت وضع تعرفه‌های بیشتر توسط امریکا به اعمال تعرفه علیه آن کشور دست خواهد زد؛ سخنانی که نشان می‌دهد دونالد ترامپ در بحث منافع مالی اقتصاد متحد و دوست نمی‌شناسد. بماند که چشم او به چین است و اتحادیه اروپا به خصوص از نظر بار مالی که برای امریکا در ناتو دارد، موجودی سربار است.

بعد از آنکه دونالد ترامپ روز چهارشنبه در داووس سوئیس ضمن تکرار تهدید خود گفت در صورت عدم توافق اروپا با یک توافق تجاری، تعرفه‌هایی تا ۲۵ درصد علیه واردات خودرو از اروپا وضع خواهد کرد، سفیر آلمان در امریکا هم در مقابل تأکید کرد اتحادیه اروپا در صورت وضع تعرفه‌های بیشتر توسط امریکا به اعمال تعرفه علیه آن کشور دست خواهد زد. امیلی هابر، سفیر آلمان در امریکا گفت: اتحادیه اروپا از نظر اقتصادی مانند امریکا قدرتمند است و به هرگونه تعرفه بیشتر که امریکا وضع کند با تعرفه‌های خود علیه محصولات امریکایی پاسخ خواهد داد. هابر در مراسمی در مرکز مطالعات راهبردی و بین‌الملل گفت اتحادیه اروپا «با همان ابعاد و طریق» پاسخ خواهد داد. در این مراسم، فیلیپ اتین، سفیر فرانسه در امریکا گفت اتحادیه اروپا برای حل و فصل خصومت‌ها با امریکا بر سر یارانه‌های هواپیمایی و مالیات دیجیتال از طریق مذاکره فشار خواهد آورد. وی هشدار داد تشدید تعرفه‌های تلافی‌جویانه به اقتصاد دو کشور صدمه خواهد زد.

علاوه بر ترامپ، استیون منوچین، وزیر خزانه‌داری امریکا هم همان چهارشنبه در حاشیه نشست داووس گفت: «اگر اروپایی بخواهند بر شرکت‌های دیجیتالی امریکا مالیات ببندند، ما نیز بر شرکت‌های خودروسازی آنها مالیات خواهیم بست»، فرانسه در نظر دارد مالیات ۳ درصدی بر درآمدهای شرکت‌های دیجیتال اعمال کند. این قانون برخی شرکت‌های دیجیتال امریکایی، به‌ویژه شرکت‌های اینترنتی گوگل، آمازون و فیس‌بوک را نیز شامل خواهد شد. بر اساس آمارهای کمیسیون اروپا، حدود ۲۹ درصد از صادرات خودروی این قاره در سال ۲۰۱۸ به امریکا بوده است. ایالات متحده در این سال ۳۷ میلیارد دلار خودرو از اروپا وارد کرده است. از سوی دیگر، شرکت‌های اروپایی در سال ۲۰۱۸ از طریق واحدهای تولیدی خود در ایالت‌های مختلف امریکا، به‌ویژه کارولینای جنوبی، آلاباما، می‌سی‌سی‌پی و تنسی ۳ میلیون خودرو تولید کرده‌اند که معادل ۲۷ درصد از کل تولید خودرو امریکا در همین سال بوده است.

پرونده

اتحادیه اروپا هم برگزیت را امضا کرد

پس از تأیید نهایی برگزیت در پارلمان انگلیس در روز چهارشنبه، تأیید ملکه انگلیس در روز پنج‌شنبه، و امضای این توافق از سوی رئیس شورا و رئیس کمیسیون اروپا در روز جمعه، همه چیز برای خروج انگلیس از اتحادیه اروپا از نظر قانونی آماده شده است.

به گزارش فارس، رئیس شورای اروپا روز جمعه در حساب توئیتری خود از امضای توافق برگزیت بعد از تصویب این توافق در پارلمان انگلیس خبر داد. «چارلز میچل» رئیس شورای اروپا افزود: امروز به همراه «اورسولا فن در لین» رئیس کمیسیون اروپا، توافق خروج انگلیس از اتحادیه اروپا را امضا کردیم. امور به طور اجتناب‌ناپذیری تغییر می‌کنند اما دوستی ما باقی می‌ماند. ما فصل جدیدی را با شرکا و متحدان‌مان آغاز می‌کنیم. نمایندگان پارلمان انگلیس روز چهارشنبه توافق انگلیس با اتحادیه اروپا برای اجرای «برگزیت» را به تصویب نهایی رساندند.

روز پنج‌شنبه نیز ملکه انگلیس آن را مورد تأیید نهایی قرار داد.

به نوشته پایگاه اینترنتی شبکه اسکای‌نیوز، معاون سخنگوی کاخ «باکینگهام» روز پنج‌شنبه اعلام کرد «الیزابت دوم» ملکه انگلیس، با امضای لایحه توافق خروج از اتحادیه اروپا، آن را به قانون تبدیل کرد.

انگلیس قرار است روز ۳۱ ژانویه ۲۰۲۰ از اتحادیه اروپا خارج شود.

انگلیس نخستین کشوری است که از این اتحادیه خارج می‌شود.

سال ۲۰۱۶ اکثر نظرسنجی‌های قبل از همه‌پرسی از رأی مردم بریتانیا به ماندن در اتحادیه اروپا حکایت داشتند، اما با شمارش آرای صندوق‌ها بعد از برگزاری همه‌پرسی، نتیجه به شکل دیگری رقم خورد و دولت مجبور شد شرایط لازم برای خروج از اتحادیه اروپا را فراهم کرد.

نخست‌وزیر انگلیس با استقبال از تصویب قوانین مربوط به خروج این کشور از اتحادیه اروپا گفت کشورش از خط پایان برگزیت عبور کرده است و اکنون به صورت یکپارچه پیش خواهد رفت و سال‌های تفرقه را پشت سر خواهد گذاشت. وی افزود: «اکنون دولت می‌تواند بر آینده‌ای روشن و هیجان‌انگیز با بیمارستان‌ها و مدارسی بهتر، خیابان‌هایی امن‌تر و گسترش فرصت‌ها به هر چهار گوشه کشور تمرکز کند.»

دیروز (چهارشنبه) با تصویب نهایی قوانین مربوط به توافق انگلیس با اتحادیه اروپا در پارلمان این کشور، بریتانیا یک گام دیگر برای خروج از این اتحادیه در روز ۳۱ ژانویه نزدیک شد.

رویکرد

ادامه اقدامات ضد ایرانی واشنگتن در قالب محدودیت سفر به امریکا

در پی ترور فرمانده فقید سپاه قدس و اعمال محدودیت‌هایی برای تردد اتباع ایرانی در مرزهای امریکا و کانادا، یک مأمور مرزی از صدور دستوری در این رابطه خبر داده است.

پیش‌تر، ابلاغ فرمانی درباره بازجویی و بازداشت اتباع ایرانی در مرزهای امریکا به دنبال ترور سپهبد شهید قاسم سلیمانی تکذیب شده بود با این حال، شبکه خبری سی‌بی‌اس پنج‌شنبه‌شب اعلام کرد که یک مأمور مرزی امریکایی در این مورد اطلاعاتی در اختیار «لن ساندرز» وکیل مهاجرت قرار داده است. این شواهد حاکی از آن است که به مرزبانان امریکایی در مرزهای کانادا دستور داده شد که در پی تحولات منطقه غرب آسیا، افراد ایرانی تبار را متوقف و مورد بازجویی قرار دهند. دست کم، اداره مرزی سیاتل این دستور را دریافت کرده است. بر همین اساس، مأموران مرزی «پیس آرک» در مرز کانادا با امریکا از ایرانی‌تباران سؤالاتی درباره تروریسم پرسیده‌اند. ساندرز همچنین گفت که مأمور دیگری در پیس آرک، این موضوع را تأیید کرده است. همچنین برخی گزارش‌ها حاکی از این است که مأموران امریکایی در مرز کانادا موظف شده‌اند تا از مسافران متولد ایران بازجویی کنند. این اقدام واکنش انتقادی حدود ۷۰ نماینده کنگره را به دنبال داشته است. واشنگتن در دیگر اقدام ضد ایرانی، چهارشنبه گذشته اعلام کرد که اتباع ایران دیگر مجاز به دریافت روادید تجارت و سرمایه‌گذاری در امریکا نخواهند بود. به این ترتیب، از این پس ویزاهای E-1 و E-2 که مخصوص بازرگانان و سرمایه‌گذاران است، برای ایرانی‌ها صادر نمی‌شود. این اداره دلیل تصمیم جدید را پایان عهدنامه مودت ایران و امریکا در ۱۳ اکتبر ۲۰۱۸ اعلام کرده است. وزارت خارجه امریکا به این محدودیت‌ها هم بسنده نکرد و به افسران اداره مهاجرت و گذرنامه اعلام کرده است که می‌توانند درخواست صدور روادید گردشگری برای زنان باردار را چنانچه تشخیص دهند سفر آنها ممکن است با هدف وضع حمل و کسب شهروندی امریکا برای نوزادشان باشد رد کنند آیین‌نامه جدید از روز جمعه ۲۴ ژانویه اجرا می‌شود و شامل درخواست روادید گردشگری، درمانی و دیدار با دوستان و اعضای خانواده خواهد شد.

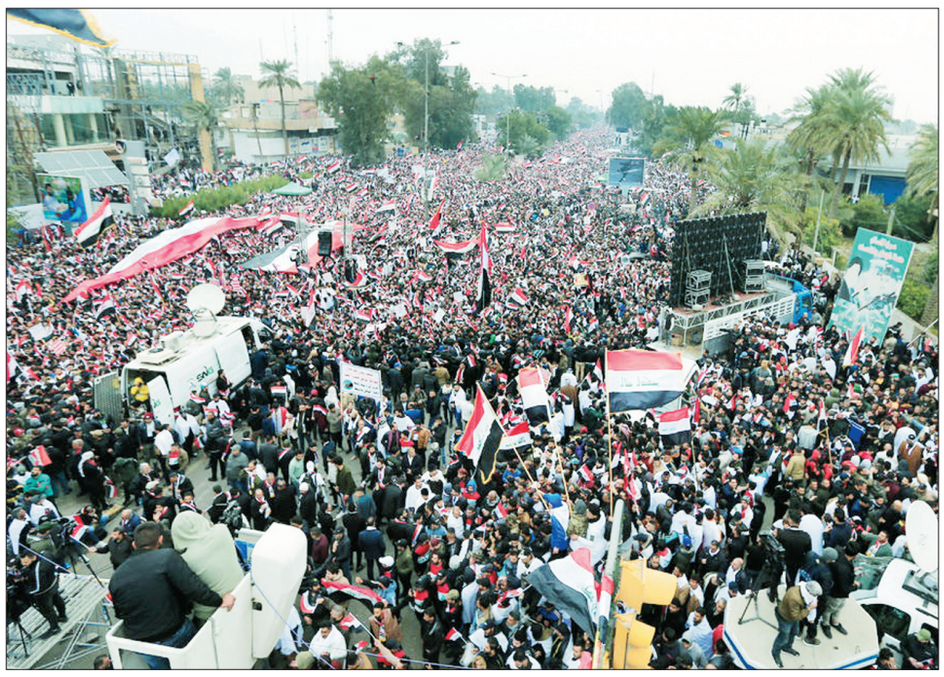

قیام عراق برای انتقام سخت

میلیون‌ها عراقی دیروز با حضور در خیابان‌های بغداد، با شعار «نه به امریکا» خواستار اخراج نظامیان خارجی از خاک کشورشان شدند

گزارش یک

میلیون‌ها عراقی به دعوت رهبران‌شان پاسخ مثبت دادند و دیروز با حضور در خیابان‌های بغداد، با شعار «نه به امریکا»، خواستار اخراج نظامیان خارجی از خاک کشورشان شدند؛ تظاهراتی که رهبران عراقی آن را همه‌پرسی علیه اشغالگران خوانده و خواهان احترام به حفظ حاکمیت ملی شده‌اند. راهپیمایی عراقی‌ها چنان گسترده بود که رسانه‌های غربی هم نتوانستند به راحتی از کنار آن عبور کنند و عظمت این موج مردمی را بازتاب دادند.

پس‌لرزه‌های ترور سردار قاسم سلیمانی، فرمانده سابق سپاه قدس ایران و همرزمانش پس از گذشت سه هفته همچنان امریکا را می‌لرزاند. پس از طرح تصویب پارلمان عراق مبنی بر خروج نیروهای امریکایی، این بار نوبت مردم بود تا عزم جدی خود را برای بیرون راندن اشغالگران نشان دهند. مردم عراق از قشرها و طیف‌های مختلف از جمله شیعیان، سنی‌ها و مسیحیان روز جمعه از اولین ساعات صبح با حضور در خیابان‌های بغداد، پایتخت این کشور، برای نه گفتن به امریکا قیام کردند و خواستار بیرون کردن نظامیان امریکایی شدند.

علاوه بر مردم بغداد، دهها هزار نفر از شهرهای دیگر عراق به پایتخت آمده بودند تا انزجار خود را از تحرکات مخرب امریکا در کشورشان نشان دهند. شبکه المیادین روز جمعه گزارش کرد: «شرکت‌کنندگان در تظاهرات میلیونی در بغداد، پلاکاردی بزرگ در دست داشتند که روی آن خطاب به نظامیان امریکایی نوشته شده بود «عراق را ترک کنید تا زنده بمانید». تظاهرات‌کنندگان عراقی با در دست داشتن پلاکاردهایی با عبارت «امریکا از عراق بیرون برو» و «مرگ بر امریکا» و «مرگ بر اسرائیل» خشم و نفرت خود را به اشغالگران نشان دادند و از گروه‌های مقاومت در این کشور حمایت کردند. به گزارش شبکه روسیا الیوم، شرکت‌کنندگان در تظاهرات پرچم عراق را در دست داشتند و برخی نیز عروسک‌های دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور امریکا را با خود حمل می‌کردند. در این تظاهرات، تعدادی از معترضان پرچم امریکا را به آتش کشیدند.

■ اگر خارج نشوند...

صفاء التمیمی، سخنگوی گردان‌های سرایاالسلام عراق گفت که مردم این کشور با حضور در خیابان‌ها، یک همه‌پرسی علیه حضور نیروهای امریکایی برگزار کردند. به گزارش العالم، التمیمی تأکید کرد: «تمامی ناظران و آزادگان جهان تظاهرات امروز و پیام آن را دنبال می‌کنند. هر کسی که روی تجزیه عراق و ایجاد تفرقه میان مردمش سرمایه‌گذاری کرده است، در توهم به سر می‌برد». او گفت: «اگر نیروهای اشغالگر امریکایی از عراق خارج نشوند، گزینه‌های دیگر مطرح خواهد شد». یکی از سران عشایر عراق که در راهپیمایی دیروز شرکت داشت به شبکه الاتجاه گفت: «با مشارکت میلیونی در تظاهرات امروز می‌خواهیم انقلاب بیستم (انقلاب عشرین ۱۹۲۰) را تکرار کنیم. امریکا و دیگر بیگانگان باید بدون قید و شرط عراق را ترک کنند. جهانیان بدانند ما مخالف حضور امریکا در کشور هستیم. آنها باید کشور ما را ترک کنند. ان‌شاءالله به امریکا درسی خواهیم داد که هرگز فراموش نکند». پیش‌تر قیس الخزعلی، دبیرکل عصائب اهل‌الحق عراق هم روز چهارشنبه در سخنانی گفته بود: «راهپیمایی روز جمعه، تکرار انقلاب عشرین خواهد بود». عراقی‌ها در سال ۱۹۲۰ میلادی در اقدامی ملی برای بیرون راندن نیروهای اشغالگر انگلیس از کشورشان به پا خاستند و روز جمعه برای دومین بار علیه اشغالگران قیام کردند. امریکا در ماه‌های اخیر با دل بستن به معترضان و امید داشتن به اعتراضات عراق به دنبال ایجاد بی‌ثباتی سیاسی و ناامنی در عراق بود، قیام روز جمعه عراقی‌ها می‌تواند اولتیماتوم به امریکا باشد تا خاک عراق را ترک کند.

این تظاهرات به درخواست مقتدی صدر، رهبر جریان صدر برای پایان دادن به حضور امریکا در عراق برگزار و با استقبال گروه‌های سیاسی مختلف روبه‌رو شده است که آنها نیز به نوبه خود از مردم عراق خواسته بودند در این تظاهرات حضوری گسترده و باشکوه داشته باشند. رهبران سیاسی و فرماندهان نظامی عراق در هفته‌های اخیر خواهان خروج هر چه فوری نیروهای امریکایی از کشورشان شده‌اند ولی مقامات واشنگتن مدعی هستند که قصدی برای خروج از خاک عراق ندارند. فرماندهان حشدالشعبی بارها هشدار داده‌اند که در صورت ممانعت واشنگتن برای خروج، برای بیرون راندن اشغالگران به زور متوسل خواهند شد.

■ همه گزینه‌های اخراج روی میز است

رهبران جریان‌های سیاسی عراق هم در واکنش به قیام میلیونی عراقی‌ها علیه اشغالگران، از امریکا و متحدانش خواستند عراق را ترک کرده و به حاکمیت ملی این کشور احترام بگذارند. به گزارش بی‌بی‌سی، مقتدی صدر در پیامی که در اجتماع میلیونی تظاهرکنندگان در بغداد قرائت شد، تأکید کرد که تمامی راهکارهای سیاسی، اقتصادی و مردمی برای اخراج نیروهای امریکایی از خاک عراق در پیش گرفته خواهد شد. صدر خاطرنشان کرد: «مهم‌ترین خواسته ملت عراق و همه جریان‌ها بسته شدن پایگاه‌های نظامی، توقف کامل پروازهای جنگی و جاسوسی ارتش امریکا و ممنوعیت ورود و خروج نیروهای امریکایی به خاک عراق است». هادی العامری، رئیس ائتلاف الفتح نیز با اشاره به تظاهرات میلیونی، از دولت امریکا خواست به خواسته مردم عراق برای خروج از این کشور احترام بگذارد. به گزارش السومریه‌نیوز، هادی العامری در بیانیه‌ای گفت: «مردم عراق خواسته خود را برای خروج نیروهای امریکایی از عراق در پی تظاهرات میلیونی که بغداد شاهد آن بود، اعلام کردند و دولت امریکا باید به خواسته و اراده مردم احترام بگذارد». او در ادامه از مقتدی صدر برای دعوت از مردم جهت شرکت در این تظاهرات قدردانی کرد و افزود: «از تمامی گروه‌های میهن‌دوست که حضور نظامی امریکا در عراق را رد کردند تشکر و تأکید می‌کنیم که ما همچنان می‌توانیم امنیت و حاکمیت عراق را حفظ کنیم». به گزارش پایگاه بغدادالیوم، همچنین برهم صالح، رئیس‌جمهور عراق تأکید کرد که ملت عراق بر حق حاکمیت کشورشان اصرار دارند و دوست ندارند که تمامیت ملی و سرزمینی عراق نقض شود. قیس الخزعلی هم با مخاطب قرار دادن ترامپ گفت: «حضور میلیونی مردم روشن و پیام مردم مخالف نیز واضح بود و اگر با اراده خود خارج نشوید بر خلاف میل‌تان خارج خواهید شد و این وعده مقاومت است». آیت‌الله سیدعلی سیستانی، مرجع عالی دینی عراق بر وحدت ملی و تمامیت سرزمینی این کشور تأکید و مخالفت خویش را با هرگونه هتک حرمت به این دو ارزش اعلام کرد. در بیانیه مرجع عالی دینی عراق که روز گذشته از سوی احمد صافی، در خطبه‌های نماز جمعه کربلا خوانده شد، آمده است: «هیچ توجیهی برای نقض تمامیت ملی و حاکمیت عراق از هر شخص و گروهی تحت هر بهانه‌ای وجود ندارد.»

■ آتش در پرچم امریکا

قیام عراقی‌ها علیه امریکا، بازتاب گسترده‌ای در رسانه‌های منطقه و جهان داشت. خبرگزاری رویترز با اشاره به تظاهرات گسترده مردم عراق نوشت: «هزاران عراقی در دو نقطه شهر بغداد پایتخت عراق به درخواست رهبران سیاسی عراقی به خیابان‌ها آمدند و علیه حضور نظامیان امریکایی در خاک این کشور شعار سر دادند». شبکه سی‌ان‌ان در بخش خبری خود در بازتاب راهپیمایی ضد امریکایی در عراق گزارش داد: «میلیون‌ها نفر در عراق دست به تظاهرات ضد امریکایی زدند». شبکه بی‌بی‌سی که همواره اخبار ضد امریکایی در منطقه را سانسور کرده و وارونه جلوه می‌دهد، این بار نتوانست چشمان خود را به روی واقعیت‌ها ببندد و در گزارشی درباره اعتراضات عراقی‌ها نوشت: «جمعیت عظیمی از مردم عراق خیابان‌های پایتخت بغداد را اشغال کردند تا از امریکا درخواست کنند خاک عراق را ترک کند». شبکه الجزیره نیز بخش‌های مختلف این مراسم را به صورت زنده پوشش داد. در تصاویری که الجزیره مباشر پخش کرد، شرکت‌کنندگان در این تظاهرات میلیونی، پرچم امریکا را به آتش کشیدند. روزنامه سوزجو ترکیه در پایگاه اینترنتی خود در خبری با عنوان راهپیمایی میلیونی در کشور همسایه علیه امریکا نوشت: «بغداد امروز شاهد یکی از بزرگ‌ترین راهپیمایی‌های هفته‌های اخیر بود و تعداد زیادی از مردم این کشور در پاسخ به مراجع عالی‌قدر که خواهان اجتماع یک میلیون نفری علیه امریکا شده بودند برای اعتراض به حضور امریکا در عراق دست به تظاهرات زدند.»

واکنش

روسیه تهدید امریکا به ترور قاآنی را غیرقابل قبول خواند

مسکو درباره تهدید امریکا برای ترور سردار قاآنی فرمانده سپاه قدس هشدار داده و گفته چنین تهدیدهایی خارج از قانون و خارج از عرف هستند و نمایندگان کشورهای مستقل به سادگی حق سخن گفتن از آن را ندارند. سخنگوی وزارت امور خارجه ایران هم گفته که سخنان این مقام وزارت امور خارجه امریکا علنی‌سازی رسمی و پرده‌برداری آشکار از تروریسم هدفمند و دولتی ایالات متحده امریکا است.

به گزارش اسپوتنیک، ماریا زاخاروا، سخنگوی وزارت امور خارجه روسیه گفت: «تهدیدات برایان هوک، نماینده ویژه ایالات متحده در امور ایران در خصوص فرمانده جدید یگان ویژه قدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ایران، قابل قبول نیست. زاخاروا گفت: «یک بار دیگر می‌گویم که برای ما این موارد (چنین اظهاراتی) غیرقابل قبول است. برای ما این (تهدیدات) بیانیه‌هایی خارج از قانون و خارج از عرف هستند که نمایندگان کشورهای مستقل به سادگی حق سخن گفتن از آن را ندارند.» برایان هوک، مسئول امور ایران در وزارت خارجه امریکا گفته که سردار قاآنی در صورت کشتن امریکایی‌ها در انتظار سرنوشت سردار سلیمانی باشد. نماینده ویژه ایالات متحده در امور ایران افزود: ایالات متحده به حمایت از مردم ایران ادامه خواهد داد و خاطرنشان کرد: ایرانیان از وجود رژیم فعلی در این کشور رنج می‌برند. هوک توضیح داد: اگر قاآنی همان راه کشتن امریکایی‌ها را طی کند، پس همان سرنوشت در انتظار او خواهد بود. سیدعباس موسوی سخنگوی وزارت خارجه ایران هم گفته که با تهدید امریکا به ترور سردار قاآنی «اینک، پس از رژیم صهیونیستی امریکا دومین رژیمی است که رسماً اعلام می‌کند امکانات دولت و نیروهای مسلح خود را برای اقدامات تروریستی به کار گرفته و در آینده نیز ادامه خواهد داد.»

گزارش ۲

تعدیل موضع بعد از هشدارهای ایران

اروپا سرعت اجرای مکانیسم ماشه را آهسته کرد

اتحادیه اروپا اعلام کرده که فرآیند اجرای مکانیسم حل اختلاف موسوم به «مکانیسم ماشه» را در بازه زمانی بلند مدت‌تری از آنچه در برجام پیش‌بینی شده، اجرایی خواهد کرد. ظاهراً این تعدیل موضع در واکنش به هشدارهای پی‌درپی ایران از جمله هشدار درباره خروج از ان‌پی‌تی انجام شده است.

در حالی که امریکا پی‌درپی بر طبل تحریم‌های ایران می‌کوبد و وزارت خزانه‌داری امریکا روز پنج‌شنبه هم شش شرکت و دو فرد را به فهرست تحریم‌های خود علیه ایران اضافه کرد، اروپاییان مشی محتاطانه‌تری مقابل ایران در پیش گرفته‌اند. روز پنج‌شنبه وزارت خزانه‌داری امریکا یک فرد ایرانی به نام علی بایندریان و یک شهروند چینی را به دلیل ارتباط با صنایع پتروشیمی ایران به فهرست تحریم‌ها اضافه کرد و نام چهار شرکت در هنگ کنگ ثبت و یک شرکت چینی و یک شرکت دیگر در امارات متحده عربی هم به خاطر ادامه همکاری با ایران در فهرست تحریم‌ها قرار گرفتند. مایک پمپئو، وزیر خارجه امریکا بلافاصله بعد از اعلام تحریم‌های جدید، در توئیتر بار دیگر شرکت‌ها و کشورها را تهدید کرد در صورت همکاری با ایران تحریم خواهند شد. او در توئیتر با بیان اینکه «کارزار فشار حداکثری علیه ایران تا زمان تغییر رفتار این کشور ادامه خواهد یافت»، تأکید کرد: «اگر شما فعالیت‌های رژیم را تسهیل کنید، تحریم خواهید شد.»

در اروپا اما، مقام‌های اروپایی مسیری محتاطانه‌تر در پیش گرفته‌اند. «جوزپ بورل» کمیسیونر سیاست خارجی اتحادیه اروپا دیروز از تمدید بازه زمانی مکانیسم حل اختلاف در برجام خبر داد؛ موضعی که وال‌استریت‌ژورنال درباره آن نوشته که اروپایی‌های حاضر در توافق هسته‌ای قصد دارند ضرب‌الاجل حل اختلاف برجام و به تبع آن احیای تحریم‌های شورای امنیت را به تعویق بیندازند. بورل با صدور بیانیه‌ای بعد از انجام مشورت با تروئیکای اروپایی حاضر در برجام گفت: «در تاریخ چهاردهم ژانویه، نامه‌ای از وزرای خارجه آلمان، فرانسه و انگلیس دریافت کردم، مبنی بر ارجاع دادن نگرانی خود از اجرای تعهدات برجامی ایران به کمیسیون مشترک که به تبع آن مکانیسم حل اختلاف فعال شد.» او با این حال، ضمن اشاره به تأکید مجدد تمام طرف‌های برجام بر حفظ این توافق، توضیح داد: «به‌رغم اختلاف‌نظر بر سر شرایط، این توافق وجود دارد که زمان بیشتری برای [مکانیسم حل اختلاف] به دلیل پیچیدگی مسائل موجود، نیاز است. به همین دلیل زمان‌بندی تمدید شد.» این مقام اروپایی با بیان اینکه چارچوب زمان‌بندی فرایند مکانیسم حل اختلاف تمدید شد، افزود: «همگی توافق کردند مباحثات را در سطح کارشناسی برای رفع نگرانی‌ها حول اجرای [تعهدات] هسته‌ای و همچنین اثرات گسترده‌تر خروج امریکا از برجام و اعمال مجدد تحریم‌ها ادامه دهند.» وال‌استریت‌ژورنال در تفسیر این موضع بورل به نقل از دیپلمات‌های اروپایی این طور شرح داده که تا زمانی که ایران برنامه هسته‌ای خود را بیش از این گسترش ندهد، اروپایی‌ها به سمت بازگرداندن تحریم‌های بین‌المللی و از بین بردن توافق هسته‌ای حرکت نخواهند کرد. انتظار می‌رود نخستین جلسه کمیسیون مشترک برای بررسی اختلافات طرف‌های برجام اواسط تا اواخر فوریه (اوایل تا نیمه اسفند) برگزار شود. این در حالی است که بر اساس برجام، این جلسه می‌بایست ظرف ۱۵ روز بعد از فعال‌سازی ساز و کار حل اختلاف، یعنی اوایل بهمن برگزار می‌شد.

نگاه

سید نعمت‌الله عبدالرحیم‌زاده

خروج اسب تروای امریکا از اتحادیه اروپا

مجلس اعیان بریتانیا چهارشنبه شب گذشته لایحه دولت برای اجرای برگزیت و خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا را بعد از اصلاحاتی در مورد شهروندان ساکن اروپا در بریتانیا بعد از اجرای برگزیت، به تصویب رساند. مجلس عوام دو هفته قبل این طرح را تصویب کرده بود و بعد از تصویب مجلس اعیان تنها کاری که از سوی بریتانیا باقی‌مانده امضای ملکه این کشور بود که این کار هم روز بعد انجام شد. در طرف مقابل، چارلز میچل به همراه اورسولا فن درلین، رئیس شورای اروپا و رئیس کمیسیون اروپا، روز جمعه توافق خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا را امضا کردند تا طرف اروپایی هم جدایی بریتانیا از این اتحادیه را تأیید کرده باشد. به این ترتیب، همه چیز آماده شده تا بریتانیا از ۳۱ ژانویه یا یک هفته بعد به صورت رسمی از اتحادیه اروپا خارج شود و شراکتی را به هم بزند که شروع آن به ۵۹ سال قبل و زمانی بازمی‌گردد که بریتانیا نخستین درخواست خود را برای عضویت در این اتحادیه مطرح کرد که در آن زمان به نام اتحادیه اقتصادی اروپا یا بازار مشترک اروپایی خوانده می‌شد.

خروج بریتانیا از اتحادیه با امضای رسمی ملکه بریتانیا و مقامات ارشد اتحادیه اروپا حتمی شده و بوریس جانسون، نخست‌وزیر بریتانیا، سرانجام به وعده خود عمل کرد و این کشور را در مسیری بی‌بازگشت برای خارج شدن از اتحادیه قرار داد و حالا همه می‌خواهند بدانند که بعد از این چه خواهد شد. قرار است طبق توافق انجام شده بین دو طرف، بریتانیا بعد از ۳۱ ژانویه دوره گذار کوتاه مدت ۱۱ ماهه‌ای را سپری کند که تا ۲۱ دسامبر ۲۰۲۰ طول خواهد کشید و در این مدت کوتاه هرچند که در اتحادیه اروپا عضویت ندارد اما عضو بازار مشترک این اتحادیه باقی می‌ماند تا معاهدات تجاری جدیدی را با اتحادیه امضا کند. مشکلی که از همین حالا نمودار شده، این است که طبق قانون مصوب برگزیت، این مدت دیگر قابل تمدید نخواهد بود اما طرف اروپایی معتقد است که رسیدن به توافق جامع تجاری با بریتانیا در این مدت کوتاه تقریباً غیر ممکن است. از طرف دیگر، ساجد جاوید، وزیر دارایی بریتانیا، به شرکت‌های بریتانیایی هشدار می‌دهد که چندان دل به این دوره گذار خوش نکنند، چون دیگر هماهنگی وجود نخواهد داشت و بریتانیا «فرمانبردار قانون آنها نخواهد بود.»

این هشدار جاوید از حالا به نگرانی‌های فعالان اقتصادی بریتانیا دامن زده، به خصوص بخش‌های بزرگ مثل صنایع خودروسازی و مواد غذایی که فعالان این حوزه‌ها می‌ترسند نبود هماهنگی باعث بالا رفتن قیمت حمل و نقل و کالاها شود. از سوی دیگر، وضعیت اقتصادی بریتانیا حتی در این یکی دو ماه اخیر هم چندان مساعد نبوده است. رشد اقتصادی بریتانیا در ماه نوامبر و قبل از برگزاری انتخابات زودهنگام دسامبر به منفی ۰/۳ درصد رسیده بود و مرکز آمار انگلیس اعلام کرد که برای نخستین بار از سال ۲۰۱۲، رشد اقتصادی در بسیاری از بخش‌های مهم اقتصادی بریتانیا یا در سطح صفر درصدی یا منفی است. تحلیلگران مؤسسه کپیتال اکونومیکس به خصوص وضعیت صنایع خودروسازی بریتانیا را مورد اشاره قرار دادند که به شدت متأثر از برگزیت شده و به همین علت در ماه نوامبر شاهد رشد منفی ۱/۷ درصدی بود. این آمارها و امواج منفی ناشی از برگزیت چیزی نبود که کسی و حتی خود بوریس جانسون انتظارش را نداشته باشد و باید گفت که هشدار ساجد به فعالان اقتصادی بریتانیا و اینکه می‌گوید برخی از شرکت‌های بریتانیا در دوره گذار زیان خواهند دید، گویای روزهای سخت‌تری برای اقتصاد اروپا است. با این وجود، بریتانیا به هر قیمت شده باید خود را آماده مواجهه با این روزهای سخت کند اما جدایی بریتانیا برای اتحادیه اروپا نه تنها به معنای دوره سخت جدایی است بلکه به معنای شروع دوره‌ای است که این اتحادیه می‌تواند با انسجام بیشتری به حیات خود ادامه دهد. زمانی را باید به یاد آورد که بریتانیا برای نخستین بار درخواست عضویت را در اتحادیه اقتصادی اروپا کرده بود و شارل دو گل، رئیس‌جمهور وقت فرانسه، با این درخواست مخالفت کرده بود زیرا معتقد بود که بریتانیا اسب تروای امریکا در اتحادیه اروپایی خواهد بود. تاریخ نشان داد که قضاوت او درست بود و حالا با برگزیت، این اتحادیه اروپا است که از شر اسب تروای امریکا راحت می‌شود.

اخبار کوتاه

■ اشرف غنی: برای کاهش نیروهای امریکایی آماده‌ایم

رئیس‌جمهور افغانستان گفت وی به همتای امریکایی‌اش گفته است که افغانستان برای کاهش نظامیان امریکا تا یک سوم نیروهای حاضر آمادگی دارد. به نوشته نیویورک تایمز، اشرف غنی در حاشیه نشست داووس گفت که به دونالد ترامپ گفته است دولت افغانستان آماده کاهش بیشتر نظامیان امریکا تا تعداد ۴ هزار نفر حدود یک سوم تعداد کنونی است. اشرف غنی امیدوار است ایالات متحده در آنچه وی آن را یک توافق شتابزده می‌بیند که به طالبان مشروعیت می‌بخشد، تجدیدنظر کند و بگذارد دولت تحت حمایت واشنگتن خودش کارش را انجام دهد.

■ تلاش امریکا برای استقرار نظامی در جهان

وزیر دفاع امریکا از آمادگی خود برای شروع باز استقرار نظامیان امریکایی در سراسر جهان طی سال جاری میلادی خبر داد. به گزارش رویترز، مارک اسپر گفت: «اگر بخواهم یک تاریخ برای پایان بازنگری قرار دهم می‌خواهم بگویم که در ابتدای سال مالی آینده از هر نظر در شرایط بهتری قرار داریم. پس ما می‌خواهیم سریعاً اقدام کنیم.» امریکای لاتین و آفریقا مناطقی هستند که امریکا قصد دارد استقرار نظامیان خود را بیش از دیگر مناطق مورد بازنگری قرار دهد. با این وجود هنوز تصمیمات نهایی اتخاذ نشده است.

■ تکذیب شایعه شهادت علامه زکزاکی

ابراهیم موسی، سخنگوی جنبش اسلامی نیجریه در پیام‌هایی در صفحه توئیتر این جنبش نوشت: برخلاف شایعه‌ها مبنی بر اینکه علامه ابراهیم زکزاکی دبیرکل جنبش اسلامی نیجریه که به صورت غیرقانونی بازداشت شده، جان باخته است، ما به عموم مردم می‌گوییم این داستان‌ها ساختگی است و نباید به آنها توجه کرد. از این رو ما از جامعه بین‌المللی می‌خواهیم فشارها را به دولت نیجریه درخصوص ایجاد شرایطی برای دسترسی پزشکان و معاینه او و در نهایت آزادی‌اش از زندان افزایش دهند.

■ کویت مشارکت در ترور شهید سلیمانی را انکار کرد

وزارت خارجه کویت روز جمعه، محمد ایرانی، سفیر جمهوری اسلامی ایران در کویت را فراخواند و مراتب اعتراض به دلیل آنچه سخنان فرمانده هوافضای سپاه پاسداران اعلام شده، به وی ابلاغ شد. به نوشته خبرگزاری رسمی کویت، «خالد الجارالله» معاون وزیر خارجه کویت، اعتراض دولت این کشور به سخنان فرمانده هوا فضای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در خصوص اینکه پایگاه «علی السالم» در کویت، در عملیات در نزدیکی فرودگاه بغداد، مشارکت داشته است، اعتراض کرد.

■ ارتش سوریه بیشتر مناطق مرزی با ترکیه و عراق را در اختیار دارد

سرگئی لاوروف، وزیر خارجه روسیه در دیدار با گئر پدرسون، فرستاده ویژه سازمان ملل در امور سوریه اعلام کرد که ارتش سوریه کنترل بیشتر مناطق هم‌مرز با ترکیه و عراق را به دست گرفته است. پدرسون نیز تأکید کرد که مردم عادی در ادلب هزینه بالایی برای عملیات نظامی در این بخش از سوریه می‌پردازند.